

Riktlinjer för en kontrollerad avveckling av de restriktioner och rekommendationer som införts till följd av covid-19-epidemin

Regeringens promemoria 20.4.2021

STATSRÅDETS PUBLIKATIONER 2021:44

vn.fi

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Riktlinjer för en kontrollerad avveckling av de restriktioner och rekommendationer som införts till följd av covid-19-epidemin

Regeringens promemoria 20.4.2021

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Statsrådets kansli

ISBN pdf: 978-952-383-698-3

ISSN pdf: 2490-0966

Layout: Statsrådets förvaltningsenhet, publikationsverksamheten

Helsingfors 2021

Riktlinjer för en kontrollerad avveckling av de restriktioner och rekommendationer som införts till följd av covid-19-epidemin

Regeringens promemoria 20.4.2021

Statsrådets publikationer 2021:44

Utgivare Statsrådet

Språk svenska **Sidantal** 41

Referat I denna plan redogörs för regeringens målbild när det gäller att avveckla restriktionerna och rekommendationerna som införts till följd av covid-19-epidemin. Riktlinjerna anpassas utifrån tillgänglig forskningsdata, modelleringar, prognoser och uppföljning. Åtgärder blir aktuella i takt med att epidemiläget stabiliseras, vaccineringen framskrider och epidemin avtar till följd av säsongsvariationen.

I planen beskrivs principerna och riktlinjerna för hur de restriktioner och rekommendationer som införts lindras och avvecklas gradvis. Dessutom beskrivs förutsättningarna för avveckling av restriktionerna ur en epidemiologisk synvinkel samt fastställs en riktgivande tidsplan för i vilka faser restriktionerna kan lindras. I planen behandlas inte eftervård och återuppbyggnad efter krisens akuta fas, utan dessa frågor kommer att behandlas separat senare.

Regeringen har som mål att genom en kontrollerad avveckling av restriktionerna åstadkomma en smidig övergång till ett läge där en stor del av den vuxna befolkningen har fått minst en vaccindos. Det är viktigt att avvecklingsåtgärderna inleds i fråga om de grupper som belastats särskilt mycket av restriktionerna. Avsikten är att först avveckla de restriktioner som gäller verksamhet för barn och unga, tillåta grupp Hobbyverksamhet utomhus och i den mån det är möjligt öppna också bibliotek och museer med hjälp av arrangemang som tryggar hälsosäkerheten. Regeringen anser det vara viktigt att de behöriga myndigheterna i regionerna utarbetar egna mer detaljerade regionala avvecklingsplaner.

På grund av spridningen av virusvarianter kommer förfaranden som tryggar hälsosäkerheten vid gränserna fortsättningsvis att vara en särskilt viktig åtgärd. Ett elektroniskt coronaintyg breds för webbtjänsten Mina Kanta. Intyget avses innehålla uppgifter om vacciner, test och genomgången sjukdom. Möjligheterna att tillämpa ett EU-kompatibelt nationellt system utreds och utvärderas. I detta skede har inga beslut fattats om det nationella användningsområdet för vaccinationsintyg eller motsvarande intyg.

I kommunikationen är det viktigt att ge allmänheten, företagen och olika gemenskaper en utsikt till hur samhället gradvis öppnas. Situationen förutsätter att alla tar ansvar för att iaktta de gällande restriktionerna och rekommendationerna. De regionala och lokala myndigheterna ska följa läget och fatta sina beslut på ett föregripande och tillräckligt omfattande sätt enligt det aktuella läget.

Nyckelord coronavirus, pandemier, rekommendationer, begränsningar

ISBN PDF 978-952-383-698-3

ISSN PDF 2490-0966

URN-adress <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-698-3>

Suuntaviivat covid-19-epidemiaan liittyvien rajoitustoimien ja -suositusten hallitulle purkamiselle Hallituksen muistio 20.4.2021

Valtioneuvoston julkaisuja 2021:44

Julkaisija Valtioneuvosto

Kieli ruotsi Sivumäärä 41

Tiivistelmä Suunnitelma avaa hallituksen tavoitetilan covid-19-epidemiaan liittyvien rajoitusten ja suositusten purkamisessa. Suuntaviivat pohjautuvat tutkimustietoon, mallinnuksiin, ennusteisiin ja seurantaan. Lieventäminen ja purkaminen tulevat mahdollisiksi, kun epidemiatilanne on vakaa, rokotukset edistyvät ja epidemia taantuu kausivaihtelun myötä.

Suunnitelmassa kuvataan periaatteet ja suuntaviivat sille, miten rajoitustoimia ja suosituksia lievennetään ja puretaan asteittain. Lisäksi kuvataan purun edellytyksiä epidemiologisesta näkökulmasta ja asetetaan suuntaa antavaa aikataulua rajoitusten purun vaiheille. Suunnitelmassa ei käsitellä kriisin akuutin vaiheen jälkeistä jälkihoitoa ja jälleenrakennusta, vaan näihin kysymyksiin palataan myöhemmin erikseen.

Hallituksen tavoitteena on hallitun rajoitustoimenpiteiden purun kautta rakentaa siltaa aikaan, jolloin suuri osa aikuisväestöstä on saanut vähintään yhden rokotteen. Purkutoimet aloitetaan ryhmistä, joihin rajoitustoimenpiteet ovat aiheuttaneet aivan erityistä rasitetta. Ensimmäisenä on tarkoituksena purkaa lasten ja nuorten toiminnan rajoituksia, vapauttaa ulkona tapahtuvaa ryhmäharrastustoimintaa ja mahdollisuuksien mukaan avata myös kirjastot ja museot terveysturvallisin järjestelyin. Hallitus pitää tärkeänä, että toimivaltaiset viranomaiset alueilla laatisivat omat tarkemmat alueelliset purkamissuunnitelmat.

Virusmuunnoksista johtuen rajojen terveysturvallisilla menettelyillä on erityinen merkitys vielä pitkään. Valmistelussa Omakanta-palveluun toteutettava sähköinen koronatodistus, joka sisältää rokote-, testi- ja sairastetun taudin todistukset. EU-yhteensopivan järjestelmän kansallisia käyttömahdollisuuksia selvitetään. Tässä vaiheessa ei ole tehty päätöksiä rokotus- tai vastaavien todistusten kansallisesta käyttötarkoituksesta.

Viestinnässä on tärkeää luoda kansalaisille, yrityksille ja yhteiskunnalle näkymä siihen, kuinka yhteiskunta asteittain avautuu. Tilanne edellyttää kaikilta vastuunkantoa voimassaolevien rajoitusten ja erityisesti suositusten noudattamisesta. Alueellisten ja paikallisten viranomaisten vastuulla on seurata tilannetta ja tehdä sen mukaiset päätökset ennakoivasti ja riittävän laaja-alaisina.

Asiasanat koronavirukset, pandemiat, suositukset, rajoitukset

ISBN PDF 978-952-383-698-3

ISSN PDF 2490-0966

Julkaisun osoite <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-698-3>

Innehåll

1	Inledning	6
2	Allmänna förutsättningar och principer för avvecklingen av restriktioner	9
2.1	Riktgivande tidsplan för avvecklingen	9
2.2	Beslutsfattande och uppsikt i samband med avvecklingen	10
2.3	Principer för beslut om avveckling.....	12
2.4	Allmän bedömning av de faktorer som påverkar tidspanen för avvecklingen	13
3	Undantagsförhållandena upphör och åtgärdsnivåerna slopas	15
3.1	Undantagsförhållandenas och undantagslagarnas upphörande.....	16
3.2	Slopande av åtgärdsnivåer.....	17
4	Avveckling av restriktioner som fastställs regionalt	19
4.1	Allmänna principer och förutsättningar för avveckling av regionala begränsningar	19
4.2	Avveckling av restriktioner som fastställts med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar	22
5	Rörlighet över gränserna och hälsosäkerheten vid gränserna	24
5.1	Gällande beslut och målsättningarna för avvecklingen	24
5.2	Hälsosäkerheten vid gränserna.....	25
6	Lindring av rekommendationerna	27
	Bilaga 1: Avvecklingen av restriktioner och rekommendationer samt gällande temporära författningar	28
1.	Gradvis avveckling av åtgärder, restriktioner och rekommendationer.....	28
1.1	Riksomfattande restriktioner och åtgärder.....	30
1.2	Regionala åtgärder och restriktioner	32
1.3	Rekommendationer och god praxis.....	37
2.	Gällande temporära bestämmelser	39
3.	Beskrivning av epidemilägets faser	42
	Källor	43

1 Inledning

I denna plan beskrivs principerna och riktlinjerna för hur de restriktioner och rekommendationer som har införts för att hantera coronapandemin gradvis kan lindras och avvecklas. Dessutom beskrivs förutsättningarna för en kontrollerad avveckling av restriktionerna ur en epidemiologisk synvinkel, och en riktgivande tidsplan fastställs för avvecklingens olika faser. Vi har fastställt riktlinjer för hur restriktionerna ska avvecklas på månadsbasis, planen innehåller inte exakta datum. Det är motiverat eftersom epidemiens förlopp är svårt att förutse och epidemiläget varierar mycket i olika delar av landet. Det väsentliga är att epidemiens utveckling bevakas och effekterna av ändrade restriktioner utvärderas kontinuerligt, så att följande steg i avvecklingen kan tas på ett kontrollerat sätt och i rätt tid.

Syftet med planen är att skapa utsikter och förutsägbarhet för allmänheten, företagen och olika sammanslutningar. Målet är också att skapa förtroende och hopp om att en återgång till epidemins basnivå och normala möten mellan människor kan bli verklighet i hela landet under sommaren.

Riktlinjerna för avvecklingen anpassas enligt epidemiläget utifrån tillgänglig forskningsdata, modelleringar, prognoser och observationer. Planen innehåller osäkerhetsfaktorer och den är inte bindande för regeringens eller de behöriga myndigheternas beredning eller beslutsfattande. Planen klarlägger regeringens politiskt överenskomna avsikter vad gäller avvecklandet restriktionerna och rekommendationerna, för att samhället, näringslivet och allmänheten ska kunna förutse, preliminärt planera och förbereda sig på en positiv utveckling, men också på att det kan komma bakslag.

Syftet med regeringens hybridstrategi var att bromsa epidemins spridning i Finland tills effekterna av epidemin, med hjälp av vaccineringen, minskat betydligt. I enlighet med strategin har regeringens åtgärder haft som mål att förhindra att viruset sprids i samhället, att trygga hälso- och sjukvårdens bärkraft och att skydda särskilt dem som tillhör riskgrupper. De centrala metoderna i hanteringen av epidemin har varit modellen för att testa, spåra, isolera och behandla, att införa rätt avvägda begränsningar och rekommendationer i rätt tid, att dessa har efterlevts och att genomföra vaccinationsstrategin.

De gällande begränsningarna och rekommendationerna belastar samhället på flera sätt. För att minimera de negativa följderna av epidemin och restriktionerna har vi redan fattat beslut om ett flertal stödåtgärder för att hjälpa människor, sammanslutningar och företag under coronakrisen och vid behov även efter det. Kostnaderna för att bemöta de ekonomiska och sociala konsekvenserna av krisen behandlas delvis

under ramförhandlingarna och senare i beredningen av budgeten för 2022 och i Finlands program för hållbar tillväxt. Denna plan tar inte ställning till dem. Om begränsningsåtgärderna drar ut på tiden kan det ha långtgående konsekvenser för vissa branschers utsikter och produktionskapacitet. I denna plan behandlas inte heller eftervården och återuppbyggnaden efter krisens akuta fas, utan dessa frågor kommer att behandlas separat senare.

För att bekämpa epidemin och minimera de skadliga följderna är nu flera temporära lagändringar i kraft (se bilaga 1, punkt 2). En översyn av dessa och en bedömning av behovet av fortsatta åtgärder görs i april. De bestämmelser som bedöms vara nödvändiga kommer vi att föreslå att förlängs. Regeringens propositioner lämnas till riksdagen så snart som möjligt.

Regeringen har som mål att genom en kontrollerad avveckling av restriktionerna åstadkomma en smidig övergång till ett läge där en stor del av den vuxna befolkningen har fått minst en vaccindos. Regeringen anser att det är viktigt att avvecklingsåtgärderna inleds i fråga om de grupper som belastats särskilt hårt av restriktionerna. Avsikten är att först avveckla de restriktionerna som gäller barn och unga, att tillåta grupphobbyverksamhet utomhus och, i den mån det är möjligt, öppna bibliotek och museer med hjälp av olika arrangemang som tryggar hälsosäkerheten. På grund av spridningen av virusvarianter kommer förfaranden vid gränserna som tryggar hälsosäkerheten att vara en central åtgärd i Finland ännu länge. Eftersom vaccineringen framskrider i snabb takt anser regeringen inte att det är ändamålsenligt att införa privilegier för dem som vaccinerats, utan restriktionerna ska fortfarande i princip gälla alla.

En kontrollerad avveckling av restriktionerna innebär att det sker stegvis, att utvecklingen ses över regelbundet och vid behov även att vi avstår från avvecklingsplanerna om epidemiläget förändras. En kontrollerad avveckling förutsätter att alla tar ansvar för att de gällande restriktionerna och i synnerhet rekommendationerna iakttas. De regionala och lokala myndigheterna ska bevaka läget och utifrån det fatta beslut på ett föregripande och tillräckligt genomgripande sätt inom ramarna för sin behörighet. De ska även avveckla restriktionerna enligt sin behörighet och tillämplig lagstiftning när villkoren för restriktionerna inte längre uppfylls.

I kommunikationen om avvecklingen av restriktionerna är det viktigt att ge allmänheten, företagen och olika sammanslutningar en insikt i hur samhället gradvis öppnas. Av denna fick allmänheten kommentera planen och den har preciserats utifrån responsen. I e-tjänsten Dinånsikt.fi kom det in sammanlagt 2 141 kommentarer till utkastet ([HYPERLINK "http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-896-3"](http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-896-3) Statsrådets publikationer 2021:16). Finländarnas synpunkter på avvecklandet av coronarestriktionerna utreddes också genom en enkätundersökning som genomfördes den 14–15 april och

som gav 1 249 svar. Statsminister Sanna Marin höll också diskussionsmöten med företrädare för arbetsmarknadsorganisationerna och kommunsektorn. Dessutom lämnades 28 utlåtanden in av olika organisationer.

Det ska fastställas en riktgivande tidsplan för avveckling av restriktionerna, som är möjlig att följa om epidemiläget och den nationella vaccinationstäckningen utvecklas gynnsamt. Det är viktigt att alla agerar ansvarsfullt, tänker på hälsosäkerheten och följer de gällande restriktionerna och rekommendationerna. Vi ska kommunicera om de risker som är förenade med avvecklingen av restriktionerna och hur riskerna kan påverka tidsplanen. Dessutom måste vi påminna om att planeringen görs i en osäker situation. Det är möjligt att begränsningar måste införas på nytt eller skärpas i något område om epidemiläget försämras. Situationen är påfrestande för människors uthållighet och förväntningar, så informationen måste hela tiden vara tydlig och öppen. Vi måste se till att kommunikationen är riksomfattande, men även geografiskt riktad. Också de regionala och lokala myndigheternas kommunikation bör vara tydlig och öppen och beakta integritetsskyddet.

Denna plan utgör en grund för att avveckla och lindra de restriktioner och rekommendationer som regeringen har infört för att hantera covid-19-epidemin. Detta blir möjligt när epidemiläget stabiliseras, vaccineringen framskrider och epidemin avtar till följd av säsongsvariationen. Denna plan är regeringens promemoria. Den uppdateras beroende på epidemiläget, särskilt figur 1 och bilaga 1. Det konkreta genomförandet av planen sker genom regeringens riktlinjer, statsrådets beslut, social- och hälsovårdsministeriets styrning samt beslut av de behöriga myndigheterna, och baserar sig på kontinuerlig bevakning och helhetsbedömningar. Ministerierna utarbetar vid behov mer detaljerade handlingsplaner för olika delområden. I planeringen bereder vi oss också på att epidemin kan accelerera på nytt efter sommarsäsongen.

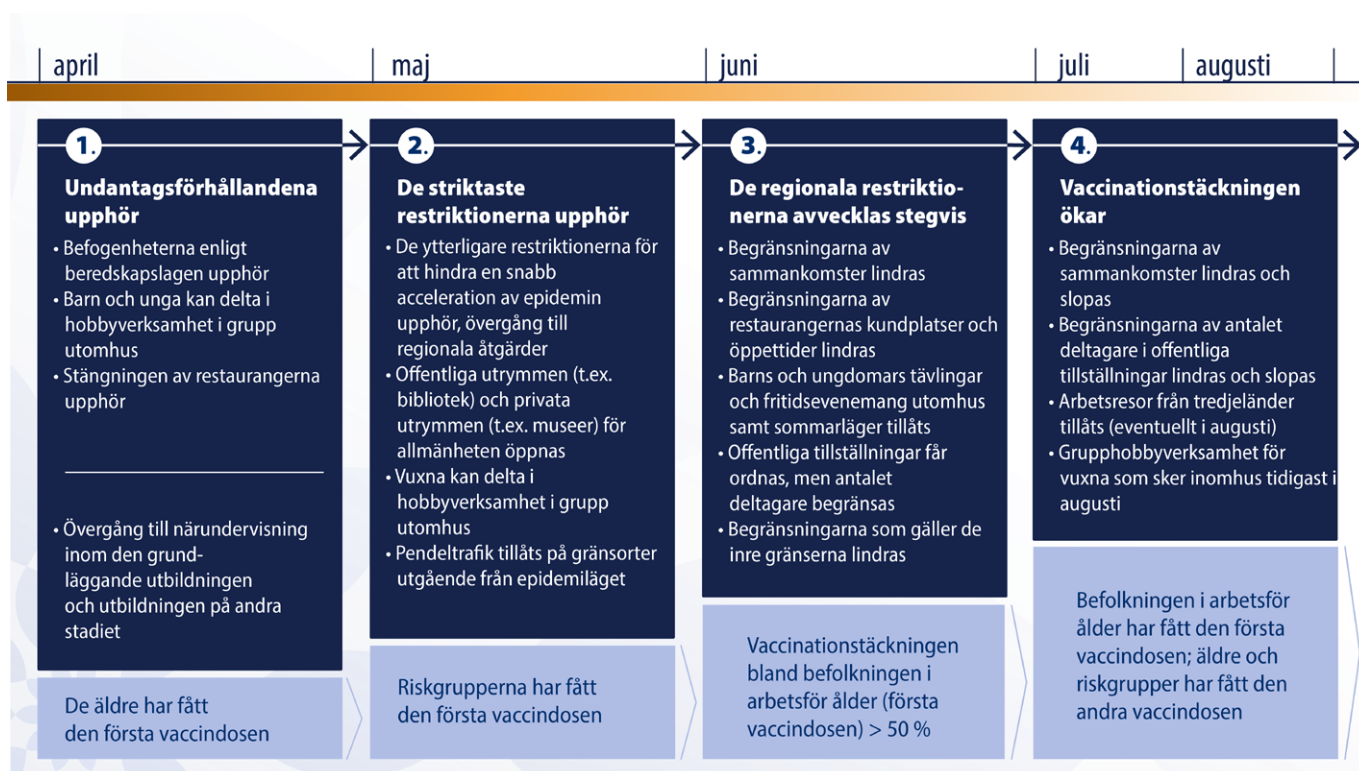
2 Allmänna förutsättningar och principer för avvecklingen av restriktioner

2.1 Riktgivande tidsplan för avvecklingen

Avvecklingen av restriktionerna och rekommendationerna baserar sig på effektiv och övergripande bevakning av epidemiläget och på en helhetsbedömning där man beaktar de ekonomiska, de samhälleliga och de sociala konsekvenserna. Avvecklingen är förknippad med betydande osäkerhets- och riskfaktorer. Epidemiläget följs och effekterna av de vidtagna åtgärderna utvärderas kontinuerligt. På basis av uppsikten och helhetsbedömningen kan restriktioner avvecklas, bibehållas eller återinföras. Åtgärderna har fastställts som större logiska åtgärdshelheter, vilket har gjort det möjligt att bedöma och följa i vilken riktning och omfattning de påverkar. Motsvarande förfarande tillämpas också när det blir möjligt att lindra eller avveckla restriktioner och rekommendationer.

Regeringen sätter upp en riktgivande tidsplan för en kontrollerad avveckling av restriktionerna, som är helt beroende av hur epidemiläget och vaccinationstäckningen utvecklas. När epidemiläget är stabilt och den nationella vaccinationstäckningen ökar som väntat, uppstår de första förutsättningarna för avveckling av restriktioner. Regeringen ska varannan vecka bedöma förutsättningarna för avveckling av restriktionerna och uppdatera sin lägesbedömning vad gäller tidsplanen (figur 1 nedan) och de uppgifter som preciserar den (bilaga 1).

Figur 1. Riktgivande tidsplan för en kontrollerad avveckling av restriktioner och rekommendationer till centrala delar

När det gäller reserestriktioner påverkas tidsplanen förutom av epidemiläget och vaccinationstäckningen också av EU:s gemensamma riktlinjer för resor från tredjeländer.

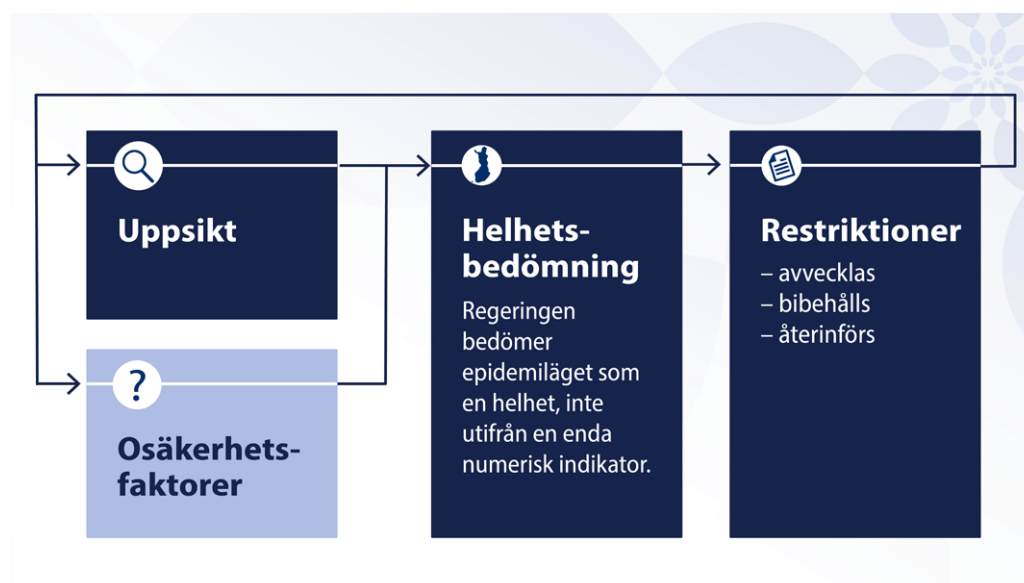
2.2 Beslutsfattande och uppsikt i samband med avvecklingen

Besluten om avveckling av restriktioner och rekommendationer fattas stegvis på basis av det epidemiologiska läget och en helhetsbedömning. Vid helhetsbedömningen av åtgärderna beaktas allmänhetens acceptans av åtgärderna och de negativa effekter som utdragna restriktioner har på människornas välbefinnande, ekonomin och samhällets funktion som helhet. Statsrådet fattar beslut om att undantagsförhållandena upphör, och senast då ska de ibruktagningsförordningar, förlängningsförordningar och tillämpningsförordningar som eventuellt är i kraft upphävas i enlighet med 11 § i beredskapslagen.

Undantagslagen om stängning av restauranger var i kraft till den 18 april 2021. När undantagsförhållandena enligt beredskapslagen upphör att gälla, är följande steg i avvecklingen av restriktioner regeringens förordnande att slopa den riksomfattande indelningen i åtgärdsnivåerna 1–3 enligt kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin av den 26 januari 2021. Därefter övergår man till regionalt beslutsfattande i enlighet med hybridstrategin och fortsätter att följa och utvärdera epidemiläget. Helheten har också ett nära samband med bedömningen och beredningen av gränsbeslut.

Avvecklingen baserar sig på regeringens helhetsbedömning av möjligheterna att avveckla restriktioner eller behovet att bibehålla eller återinföra restriktioner. Som en del av helhetsbedömningen granskas de identifierade risker som påverkar hur epidemiläget utvecklas. Effekterna på den epidemiologiska situationen av avskaffandet av varje restriktion bevakas under två veckor, varefter möjligheterna att vidta följande avvecklingsåtgärder bedöms. På detta sätt kan vi utnyttja information om de epidemiologiska konsekvenserna i beslutsfattandet och på så sätt minska riskerna med en alltför snabbt och omfattande avveckling.

Figur 2. Beslutsfattande och uppsikt i samband med avvecklingen av restriktioner

Regionförvaltningens och centralförvaltningens uppgifter när det gäller att följa läget, i synnerhet uppsikten på riks nivå under normala förhållanden, beskrivs närmare i kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2021:12). I helhetsbedömningen på statsrådsnivå beaktas särskilt hybridstrategins funktion och effekter som helhet samt förekomsten av ramar och förutsättningar för regional verksamhet.

2.3 Principer för beslut om avveckling

En kontrollerad avveckling av restriktionerna förutsätter att epidemiläget är stabilt och att utvecklingsriktningen är positiv i hela landet. Regeringen bedömer det nationella epidemiläget som en helhet, inte utifrån en enskild numerisk indikator. Följande riktgivande bedömningskriterier kan användas:

1. Epidemin har tydligt avtagit i hela landet under tre veckors tid
2. Vaccinationstäckningen för personer över 70 år och för riskgrupper bedöms vara tillräckligt omfattande.
3. Det finns inte information om att virusvarianter som har okända egenskaper eller som väsentligt försämrar det skydd som vaccinerna ger, skulle försvåra helhetsbedömningen av epidemiläget.

Med ett stabilt regionalt epidemiläge avses enligt hybridstrategin att incidensen under 14 dygn stabilt har sjunkit i området (och stannat på den lägre nivån i minst två veckor) till färre än 50 sjukdomsfall per 100 000 invånare (eller färre än 25 sjukdomsfall per 100 000 invånare) och att smittkedjorna är under kontroll. Ytterligare förutsättningar är att testningen är omfattande och andelen positiva tester högst 1,5 procent.

En grundläggande förutsättning för att samhället ska kunna öppnas gradvis under våren 2021 är att det totala antalet smittor minskar tydligt och långvarigt jämfört med siffrorna i mitten av mars 2021. Detta innebär att det effektiva R-talet ligger mycket nära eller under 1, varvid epidemin fortsätter att avmattas tack vare säsongsvariationen och vaccineringarna. Den nedåtgående trenden skapar förutsättningar för ett gradvist öppnande av samhället när sommaren närmar sig. Osäkerhetsfaktorerna med tanke på en kontrollerad avveckling har att göra med den höga utgångsnivån för antalet smittfall, som kan skjuta upp förutsättningarna för avveckling. Andra osäkerhetsfaktorer är att vaccineringen framskrider långsammare än planerat och att virusvarianterna kan få epidemin att accelerera och eventuellt försämrar vaccinernas effekt.

En förutsättning för avvecklingen är uppdaterade nationella anvisningar om säker praxis samt en regionalt sett ändamålsenlig och genomförbar helhet av avvecklingsåtgärder vid övergången till bedömning på regional nivå. Dessutom är det viktigt att säkerställa att testningen och spårningen fungerar smidigt samt att noggrant följa det epidemiologiska läget och vara beredd på snabba omvärderingar.

Enligt regeringen är det viktigt att vid en kontrollerad avveckling i första hand sträva efter att lindra och avveckla de restriktioner som gäller barns och ungas liv och vardag. Dessutom är det viktigt att de restriktioner och rekommendationer som gäller

äldre uppdateras i takt med att man får information om vaccinationskyddet. Det gäller också att uppmärksamma situationen för de grupper som bedöms ha drabbats hårdast av restriktionerna.

Både den nationellt styrda och den regionala avvecklingen sker stegvis. Möjligheterna att övergå till nästa avvecklingsfas bedöms med två veckors mellanrum, för att epidemiläget ska hållas under kontroll. Dessutom är det viktigt att iaktta hälsosäkerheten vid gränserna.

När restriktionerna avvecklas ska det sörjas för internationell samordning, särskilt när det gäller sådana restriktioner som har direkta eller indirekta konsekvenser för andra länder. Enligt Europeiska unionens gemensamma färdplan kan restriktionerna för trafiken över de yttre gränserna avvecklas i samarbete med grannländerna när epidemiläget i grannländerna är likartat. Avvecklingen av restriktionerna för gränstrafiken ska ske stegvis och på ett kontrollerat sätt från nuvarande restriktioner till det normala. Vid avvecklingen ska beaktas förutom utgångspunkterna för folkhälsan också EU-lagstiftningen och EU:s rekommendationer, den fria rörligheten i Schengenområdet, verksamhetsbetingelserna för utrikeshandeln samt försörjningsberedskapsmässiga, näringsmässiga och andra samhällspolitiska dimensioner för att minimera negativa ekonomiska och samhälleliga konsekvenser.

EU:s digitala gröna intyg kommer att vara av betydelse när det gäller att möjliggöra resande. I detta skede planeras det inget särskilt nationellt användningsändamål för vaccinationsintyg eller för andra motsvarande intyg. Det pågår beredning av ett elektroniskt coronaintyg i Kanta-tjänsten (intyg över vaccin, negativt testresultat eller genomgången sjukdom). Se närmare avsnitt 5.2 nedan.

2.4 Allmän bedömning av de faktorer som påverkar tidspanen för avvecklingen

Hälsovårdsmyndigheternas försiktiga uppskattning med beaktande av antagandena om hur vaccinationerna framskrider och effekterna av säsongväxlingar är att det epidemiologiska läget sannolikt börjar lätta på ett mer bestående sätt vid månadsskiftet april–maj 2021. Då ska personer i åldern 70 år och uppåt ha vaccinerats minst en gång, en del av dem två gånger. Även en stor del av dem som löper risk för allvarlig form av coronavirussmitta ska ha fått sin första vaccindos. För Finland som ett nordiskt land kan det höga antalet smittfall under den kyliga perioden innebära att fallen därefter naturligt börjar minska.

I början av juni har en första vaccindos erbjudits även åt personer som hör till medicinska riskgrupper. Vaccineringarna av äldre fortsätter huvudsakligen med en andra vaccindos. Vaccineringarna av personer i arbetsför ålder inleds i huvudsak under maj månad och framskrider snabbt i juni. Institutet för hälsa och välfärd har föreslagit att befolkningen i arbetsför ålder vaccineras med början från de äldsta i åldern 60–70 år och stegvis fram till de yngsta, det vill säga personer som fyllt 16 år. I juli har en betydande del av befolkningen i arbetsför ålder redan ett bra vaccinationsskydd, men vaccineringarna med en andra dos i vaccinationsserien för ett långvarigare skydd fortsätter under augusti–oktober. Bedömningen inrymmer osäkerhetsfaktorer som hänför sig till tidsplanerna för vaccinleveranser, begränsningarna för vilka åldersgrupper vacciner kan ges till och inställningen till vaccination. Eventuella ändringar i vaccinationsleveranserna eller vaccineringen kan påverka tidsplanen för att uppnå vaccinationstäckning. Även den ökade förekomsten av virusvarianter kan försvaga vaccinationsskyddet bland befolkningen och i framtiden kräva boosterdos av skraddarsydd covid-19-vaccin mot virusvarianter.

I stora delar av landet kan det epidemiologiska läget motsvara basnivån, men epidemin avstannar långsammare och lokala smittkluster kan förekomma särskilt i stora tätorter och på semesterställen. Bland befolkningen finns dock fortfarande stora grupper som inte vaccinerats, och den mer smittsamma virusvarianten är sannolikt det dominerande viruset i hela landet under sommaren, varför det inte är möjligt att avstå från alla förebyggande åtgärder ens då.

I slutet av augusti börjar antalet smittfall så småningom åter öka, i och med att nära kontakter särskilt vid läroanstalter och på arbetsplatser ökar. En exponentiell acceleration i likhet med hösten 2020 är dock osannolik, om vaccinationstäckningen bland den vuxna befolkningen och i synnerhet bland unga vuxna är tillräckligt omfattande och man fortsatt iakttar allmän hygienpraxis och andra anvisningar. För mer information om epidemiläget, se [Lägesöversikt om coronaviruset](#) på Institutet för hälsa och välfärds webbplats.

Regeringen granskar beredskapen och planerna inför höstens epidemiläge i augusti.

3 Undantagsförhållandena upphör och åtgärdsnivåerna slopas

Under slutet av 2020 och början av 2021 har epidemin accelererat i Finland. Bedömningen är att de mer smittsamma virusvarianterna från och med december 2020 haft en accelererande effekt på epidemins framfart och haft negativa konsekvenser för restriktionernas effekt även i Finland. Av denna anledning skärptes restriktionerna i månadsskiftet februari-mars 2021: i fråga om restriktionerna övergick man till åtgärdsnivå två enligt kompletteringen av hybridstrategin (1/2021) och det drogs upp riktlinjer om en nedstängning på tre veckor inklusive stängning av förplägnadsrörelser och utlysning av undantagsförhållanden.

Tabell 1 visar de skärpta restriktioner som infördes vid månadsskiftet februari-mars 2021.

Tabell 1. Skärpta restriktioner i mars 2021

Tidpunkt	Nivåer för restriktionerna
Mars Åtgärdsnivå två	Övergång till åtgärdsnivå två* (statsrådets principbeslut av den 25 februari 2021, social- och hälsovårdsministeriets styrningsbrev av den 1 mars 2021) Nedstängning 8.–28.3.2021, särskilt i områden med samhällspridning**
Mars Undantagsförhållanden	Undantagsförhållanden fr.o.m. den 1 mars 2021 (statsrådets förordningar 186/2021, 193/2021, 187/2021, 194/2021, 217/2021 och 226/2021) Stängning av förplägnadsrörelser lokaler under undantagsförhållandena 9.3.–18.4.2021 (lag 185/2021 och statsrådets förordning 186/2021, lag 257/2021 och statsrådets förordning 258/2021)

* Åtgärdsnivåer vars syfte är att förebygga att epidemin accelererar snabbt och att avvärja hotet om samhällsspridning i hela landet i olika situationer: 1. nuvarande restriktionsnivå upprätthålls och alla åtgärder som finns att tillgå för samhällsspridningsfasen införs i områden med samhällsspridning, 2. social- och hälsovårdsministeriet styr ett tidsbegränsat och fullskaligt införande av åtgärder för samhällsspridningsfasen 3. införande av undantagsförhållanden.

** i områden som befinner sig i samhällsspridningsfasen och i accelerationsfasen har grundskolans övre årskurser styrts till att temporärt övergå till distansundervisning. Hobbyverksamhet i grupp för över 12-åringar kan avbrytas.

I tabell 2 presenteras de huvudsakliga etapperna för avvecklingen av de ovan beskrivna restriktionerna i april–juni. I praktiken bedömer regeringen varannan vecka

förutsättningarna för avvecklingen av restriktionerna och uppdaterar sin lägesbedömning.

Tabell 2. Avveckling av de skärpta restriktionerna som varit i kraft sedan mars

Tidpunkt	Avveckling av restriktioner
April Undantagsförhållanden	Bedömning av nödvändigheten av stängningen av förplägnadsrörelsers lokaler (Undantagslagen upphörde att gälla den 18 april 2021) Bedömning av behovet av och giltighetstiden för de befogenheter som getts med stöd av den gällande beredskapslagen
Maj Åtgärdsnivå två	I månadsskiftet april–maj en granskning av åtgärdsnivå två och en uppskattning av om det är befogat att återgå till bedömningen enligt basnivå, accelerationsfas och samhällsspridningsfas i områdena
Juni Nivåer i olika områden	Bedömning om sloandet av restriktionerna i olika områden i enlighet med epidemifasen

* Vid fastställandet av restriktioner i områdena har man tagit stöd av epidemifaserna enligt handlingsplanen för genomförandet av hybridstrategin (basnivån, accelerations- och samhällsspridningsfaserna) och på rekommendationer och restriktioner som ställts i enlighet med faserna.

3.1 Undantagsförhållanden och undantagslagarnas upphörande

Då det inte längre finns något nödvändigt behov att förlänga undantagsförhållandena, konstateras undantagsförhållandena vara över. Beslut om avslutande av undantagsförhållanden fattas av statsrådets allmänna sammanträde. Statsrådets kansli ansvarar för beredningen och föredragningen av statsrådets allmänna sammanträdes beslut om konstaterande och avveckling av undantagsförhållanden. För att undantagsförhållandena ska upphöra krävs regeringens bedömning om att epidemin kan hanteras med myndigheternas normala befogenheter, på basis av den lägesöversikt som regeringen fått ta del av. Samtidigt ska de ibruktagningsförordningar, förlängningsförordningar och tillämpningsförordningar som eventuellt är i kraft upphävas senast då i enlighet med 11 § i beredskapslagen. Statsrådet utfärdar eventuella förordningar om att upphäva användningen av befogenheterna enligt beredskapslagen.

Ett beslut om att sådana undantagsförhållanden som avses i 3 § i beredskapslagen inte längre råder i landet innebär inte att situationen och hotet om en ny upptrappning

av epidemin är över. Beslutet har den betydelsen att befogenheter enligt beredskapslagen inte längre utövas. I enlighet med regeringens hybridstrategi utövas fortfarande befogenheter enligt andra lagar, särskilt lagen om smittsamma sjukdomar men också till exempel gränsbevakningslagen, och andra befogenheter enligt den lagstiftning som tillämpas under normala förhållanden. Situationen hanteras också genom myndigheters föreskrifter, anvisningar och rekommendationer. Åtgärdsnivå två enligt hybridstrategin är således ändå fortfarande i kraft.

Statsrådet följer utvecklingen av sjukdomsläget utifrån hälsovårdsmyndigheternas sakkunskap. Förutsättningen för restriktionernas giltighet är att de är nödvändiga. I den undantagslag (257/2021) som gäller stängning av förplägnadsrörelser lokaler och som avses i 23 § i grundlagen hade statsrådet ålagts en skyldighet att noggrant följa utvecklingen av epidemin och vid behov vidta omedelbara åtgärder. Om kravet på nödvändighet inte längre uppfylls när sjukdomsläget blir bättre inom ett område, ska statsrådet utan dröjsmål vidta åtgärder för att slopa begränsningarna.

Den regionala nödvändigheten i fråga om stängningen av förplägnadsrörelser har följts upp varje vecka och förordningen där det föreskrevs om tillämpningen av begränsningen områdesvis har ändrats två gånger. Undantagslagen var i kraft fram till den 18 april 2021. Med stöd av nya temporära paragrafändringar i lagen om smittsamma sjukdomar kan man i fortsättningen föreskriva om striktare begränsningar för förplägnadsrörelsernas öppet- och serveringstider samt antalet kundplatser i områdena. Närmare bestämmelser om de begränsningar som ska införas utfärdas separat genom förordning av statsrådet på det sätt som epidemiläget förutsätter. Ändringarna gäller från och med den 19 april 2021 till och med den 30 juni 2021.

3.2 Slopande av åtgärdsnivåer

När undantagsförhållandena upphör och undantagslagarna om stängning av förplägnadsrörelserna slutar gälla, är följande steg i avvecklingen av restriktioner att regeringen förordar slopandet av den riksomfattande indelningen i åtgärdsnivåerna 1–3 enligt kompletteringen av handlingsplanen för hybridstrategin av den 26 januari 2021. Slopandet innebär att man inte längre tillämpar åtgärdsnivåerna, utan bedömningen görs i fortsättningen endast utgående från epidemifaserna i områdena (basnivån, accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen). Förordandet görs som statsrådets beslut på framställning av social- och hälsovårdsministeriet utifrån Institutet för hälsa och välfärds epidemiologiska utlåtande.

Enligt de nuvarande bedömningarna kan detta förordande göras senast i slutet av maj då det riksomfattande epidemiläget är stabilt och utvecklas i en gynnsam riktning på det sätt som beskrivs i punkt 2.3.

Efter slopandet av åtgärdsnivåerna styr social- och hälsovårdsministeriet områdena genom sina styrningsbrev. Även handlingsplanen för hybridstrategin kommer att uppdateras.

4 Avveckling av restriktioner som fastställs regionalt

4.1 Allmänna principer och förutsättningar för avveckling av regionala begränsningar

Då man övergår till en situation enligt hybridstrategin där begränsningar införs i regionerna på basis av epidemifasen (basnivån, accelerationsfasen eller samhällspridningsfasen), ska man göra en bedömning om avvecklingen av de begränsningar som fastställts. De behöriga myndigheterna i varje region fattar beslut i enlighet med lagen om smittsamma sjukdomar och övrig lagstiftning.

Med tanke på en kontrollerad avveckling av restriktionerna är det viktigt att myndigheterna i regionerna utarbetar egna mer detaljerade planer. På detta sätt kan de olika områdena förutse åtgärderna bättre och åtgärderna anpassas till områdena och deras särdrag. De områdesvisa planerna stöder också en rätt inriktad kommunikation i rätt tid om de ändrade restriktionerna.

Regionerna kan styras att **i huvudsak avveckla begränsningarna i omvänd ordning** i förhållande till införandet av dem, dock med beaktande av den samlade informationen om den uppskattade effekten (först de begränsningar som minst ökar risken för att epidemin accelererar) samt betydelsen av de olägenheter som begränsningarna medför. Effekterna av vaccinationernas framskridande på avvecklingen av restriktionerna bedöms som en del av den övriga helheten.

Vid avvecklingen beaktas **principen om barn och unga** först samt de allmänna principerna och anvisningarna i genomförandeplanen för hybridstrategin. Uppmärksamhet ska också fästas vid **situationen för andra grupper som bedöms ha drabbats hårdast av restriktionerna** (t.ex. äldre personer och personer som omfattas av rehabiliteringstjänster). Dessutom strävar man efter att gå snabbare framåt i avvecklingen i fråga om **utrymmen utomhus** och sådana utrymmen där tillställningar kan ordnas **på ett hälsosäkert sätt**. I det här fallet strävar man t.ex. efter att tillåta offentliga tillställningar till vilka man säljer inträdesbiljetter och som ordnas på ett säkert sätt med **en viss procentandel av de sittplatser eller läktare som står till förfogande**.

Ordande av offentliga tillställningar på ett tryggt sätt

Medan undantagsförhållanden råder och åtgärdsnivån är i bruk är det möjligt att ordna evenemang och offentliga tillställningar (högst 50 deltagare) endast på de områden som befinner sig på basnivån, när den behöriga myndigheten genom sitt beslut tillåter detta med iakttagande av försiktighetsprincipen. Utomhus är det möjligt att dela upp och avgränsa läktarområden och andra publikområden så att högst 50 deltagare får befinna sig i ett avgränsat område.

När man på statsrådsnivå slopar de åtgärdsnivåer som anges i hybridstrategin, kan evenemang och offentliga tillställningar ordnas i enlighet med lokala och regionala behöriga myndigheters beslut i områden som befinner sig på basnivån och i accelerationsfasen. Sloandet av åtgärdsnivåerna granskas vid månadsskiftet april–maj och målet är att slopa dem senast i maj.

Efter sloandet av åtgärdsnivåerna fattar regionförvaltningsverken och kommunerna beslut inom sina områden i enlighet med lagen om smittsamma sjukdomar och annan lagstiftning. I det regionala beslutsfattandet ska 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar beaktas, enligt vilken man vid tillställningar inomhus ska beakta ett säkerhetsavstånd på två meter i områden som befinner sig i accelerations- och samhällspridningsfasen där incidensen är 25 eller större per 100 000 invånare och där det finns oidentifierade sjukdomskluster som enligt experter medför en betydande risk.

En arbetsgrupp tillsatt av undervisnings- och kulturministeriet har utarbetat ett förslag om att etappvis öppna upp offentliga tillställningar då sjukdomsläget förbättras. Regeringen anser att förslaget är bra och genomförbart.

Enligt förslaget ska begränsningarna avvecklas i tre etapper. Regionförvaltningsverken och kommunerna fattar beslut i enlighet med lagen om smittsamma sjukdomar inom sina respektive områden. I den första etappen har epidemiläget i flera områden lugnat sig och befinner sig på basnivån eller i accelerationsfasen. Incidensen på riksnivå ska enligt arbetsgruppen då vara under 75 fall per 100 000 invånare under en granskningsperiod på 14 dygn och det regionala epidemiläget gör det möjligt att ordna evenemang. I det här fallet får offentliga tillställningar ordnas om det finns en på förhand reserverad plats för alla i publiken och olika sällskap de facto har möjlighet att undvika nära kontakt med varandra.

Den andra etappen förutsätter att epidemiläget förbättras så att smittan under tre veckors tid avtar i hela landet. Incidensen på riksnivå ska då vara under 50 fall per 100 000 invånare under en granskningsperiod på 14 dygn och det regionala epidemiläget gör det möjligt att ordna evenemang. I det här fallet får man också ordna större offentliga tillställningar i enlighet med lagen om smittsamma sjukdomar så att det

maximala antalet personer i publiken bestäms med utgångspunkt i storleken på och särdragen för det utrymme som reserverats för tillställningen.

I den tredje etappen slopas restriktionerna när nya smittor endast förekommer sporadiskt och statsrådets riktlinje om en tillräcklig vaccinationstäckning har nåtts. I alla tre etapper ska arrangörerna förbinda sig till att följa de anvisningar om förebyggande av coronavirussmitta som undervisnings- och kulturministeriet och Institutet för hälsa och välfärd gemensamt utarbetat. Därtill ska arrangörerna beakta principerna för ansvarsfulla evenemang, som blev klara i december 2020 och som utarbetats av undervisnings- och kulturministeriets arbetsgrupp för säkra evenemang.

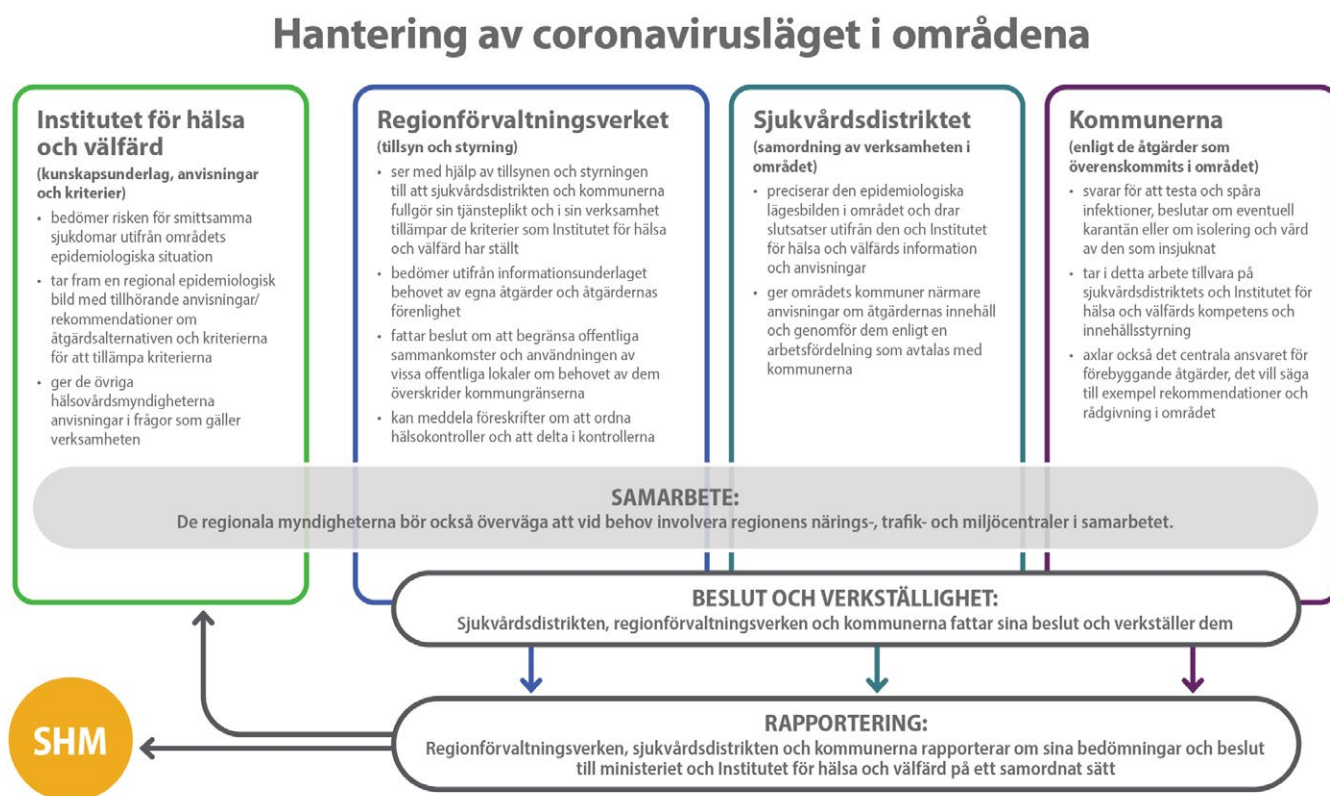
Undervisnings- och kulturministeriet utarbetar tillsammans med social- och hälsovårdsministeriet och Institutet för hälsa och välfärd närmare anvisningar om avvecklingen av restriktionerna i de olika etapperna.

Avvecklingen av restriktionerna sker som samarbete

Utgångspunkten för lindringen och avvecklingen av de restriktioner som gäller i regionerna är definitionerna av epidemifaserna (basnivån, accelerations- och samhällspridningsfasen) och åtgärderna enligt hybridstrategin. I bedömningen av regionens situation ska vikt även läggas vid smittläget i de omgivande regionerna och det riksomfattande epidemiläget. Även efter det att begränsningarna lindrats eller avvecklats bör det noteras att regionförvaltningsverken, kommunerna och andra behöriga aktörer kan fatta beslut om regionala och lokala begränsningar när det är nödvändigt med föregripande åtgärder för att förhindra att epidemin sprids.

Vid avvecklingen av regionala begränsningar samarbetar olika aktörer enligt befogenheterna enligt lagen om smittsamma sjukdomar (figur 3).

Figur 3. Hantering av coronavirusläget i områdena

4.2 Avveckling av restriktioner som fastställts med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar

I lagen om smittsamma sjukdomar har det gjorts flera ändringar för att förhindra spridningen av coronavirussmitta och för att stävja epidemin (närmare bestämt t.ex. RP 39/2021 rd). Utöver de bestående ändringarna har temporära bestämmelser fogats till lagen på grund av epidemin. De temporära bestämmelserna gäller verksamhetsbegränsningar för förplägnadsrörelser (58 a–b §), allmänna hygienkrav (58 c-d §), stängning av lokaler för näringsverksamhet eller annan verksamhet som är avsedda för kunder och deltagare (58 g §), hygienkrav i trafikmedel och begränsning av antalet passagerare (58 e-f §) och utarbetande av en åtgärdsplan för att förhindra spridning av epidemin (58 g §). De allmänna hygienåtgärderna är direkt med stöd av lag förpliktande i alla utrymmen avsedda för kunder och deltagare och i trafikmedel (58 c, 58 e

§). Dessutom trädde ändringarna av 16 § (obligatorisk hälsokontroll), 22 § (skyldigheter för den som har utsatts för smitta eller smittats) och 89 § (handräckning) i lagen om smittsamma sjukdomar i kraft den 29 mars 2021. Med stöd av andra bestämmelser fastställs begränsningar genom myndighetsbeslut för viss tid.

Grunden för avvecklingen av restriktioner som fastställts regionalt och som ingår i 58 f och g § i lagen om smittsamma sjukdomar är de tillämpningskriterier som anges i lagen och som ska iaktas medan bestämmelserna är i kraft. De gränsvärden för incidensen som anges i bestämmelserna är följande:

- begränsning av antalet passagerare och användningen av utrymmen:
incidensen 25 / 100 000 invånare / 14 dygn
- temporär stängning av utrymmen:
incidensen 50 / 100 000 invånare / 14 dygn.

De temporära bestämmelserna gäller till och med den 30 juni 2021. Om epidemin fortsätter är det motiverat att bereda sig på att de ovan beskrivna begränsningar som möjliggörs genom lagen om smittsamma sjukdomar behöver tas i bruk även i fortsättningen. En regeringsproposition om en förlängning av de temporära bestämmelserna bereds som bäst och målet är att överlämna den till riksdagen så snart som möjligt.

När det gäller begränsningen av förplägnadsrörelsers verksamhet förutsätts det i lagen att statsrådet noga följer upp om de förutsättningar för begränsningarna som avses i 58 a § fortfarande gäller. Om förutsättningarna inte längre uppfylls, ska statsrådet utan dröjsmål vidta åtgärder för upphävande av 58 a § och de bestämmelser som hänför sig till den. Om de begränsningar som det har föreskrivits om med stöd av 58 a § inte längre är nödvändiga i vissa områden eller i den föreskrivna omfattningen, ska statsrådet utan dröjsmål vidta åtgärder för att ändra statsrådets förordning. I 3 a § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet föreskrivs det i fråga om tidsbegränsad stängning av restauranger för statsrådet en likadan uppföljningsskyldighet och skyldighet att vidta åtgärder.

I praktiken ska ovan nämnda begränsningar alltså lindras och slopas redan på grund av en lagstadgad förpliktelse i enlighet med epidemiläget. Stängningen av restauranger, som föreskrivits med stöd av 23 § i grundlagen, upphörde när lagen upphörde att gälla den 18 april 2021. I hela landet tillämpas från och med den tidpunkten de regionala begränsningar och restaurangbegränsningar som anges i lagen om smittsamma sjukdomar och i den förordning som utfärdats med stöd av den. Bestämmelser om innehållet i begränsningarna och om deras regionala tillämpningsområde utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 Rörlighet över gränserna och hälsosäkerheten vid gränserna

5.1 Gällande beslut och målsättningarna för avvecklingen

Satsningar på hälsosäkerheten i den gränsöverskridande trafiken har en betydande inverkan på spridningen av pandemin och i synnerhet av nya virusvarianter. Gränskontrollen återinfördes vid de inre gränserna den 17 mars 2020, gränsövergångsställena har hållits stängda och trafiken över de yttre gränserna har begränsats. Statsrådets beslut om detta fattas för 30 dagar i sänder. De senaste besluten gäller till och med den 30 april 2021. Den fortsatta gränskontrollen vid de inre gränserna har motiverats med att hälsosäkerhetsåtgärderna ännu är under arbete och att ersättande åtgärder bereds. Kommissionen har påmint medlemsstaterna om att alla restriktioner ska vara icke-diskriminerande och förenliga med proportionalitetsprincipen. Den fria rörligheten inom EU bör upprätthållas och kategoriska reseförbud undvikas. Kommissionen uppmanar särskilt myndigheterna att slopa förbudet mot icke-nödvändiga resor och ersätta det med mer specifika åtgärder, till exempel karantän och testning, och att införa fler undantag för pendling över gränserna. Kommissionen anser att Finland har möjlighet att använda mindre restriktiva åtgärder, såsom karantän och obligatoriska tester.

Inresa i Finland har begränsats så att inresa över såväl de inre som yttre gränserna huvudsakligen är tillåten endast om det gäller försörjningsberedskapen eller något annat nödvändigt skäl. De länder som begränsningarna gäller och de stängda gränsövergångsställena har fastställts på basis av Institutet för hälsa och välfärds expertbedömning av coronavirusläget och dess utveckling i olika länder vid tidpunkten för varje beslut. Bedömningen görs varje vecka. Restriktionerna vid gränserna avvecklas på basis av en expertbedömning av Institutet för hälsa och välfärd om epidemiläget tillåter. Vid de inre gränserna ersätts inreserestriktionerna stegvis från och med maj med hälsosäkerhetsåtgärder.

Det är ändamålsenligt att fortsätta kontrollen vid de inre gränserna så länge det är nödvändigt och rimligt med tanke på folkhälsan, men samtidigt inleds avvecklingen av restriktionerna med de restriktioner som införts sist. Utifrån aktuella bedömningar är målet att före utgången av maj öppna trafiken mellan gränssamhällena vid landgränserna mot Sverige och Norge samt pendlingstrafiken och familjers och släktingars resor över EU:s inre gränser.

Det blir möjligt att helt upphöra med gränskontrollen vid de inre gränserna när vaccinationstäckningen bland den vuxna befolkningen är tillräckligt omfattande och epidemiläget är stabilt. En tillräcklig vaccinationstäckning uppnås under sommaren, beroende på antalet tillgängliga vacciner

Vid de yttre gränserna tillåts trafik som är nödvändig med tanke på Finlands försörjningsberedskap, utrikeshandel och kontakter till utlandet samt andra nödvändiga resor. Enligt den aktuella bedömningen möjliggörs arbetsresor senast i början av hösten och därefter skapas möjligheter för andra resor och turism. När trafiken från tredjeländer öppnas beaktas EU:s rekommendationer och gemensamma strategi. Utöver detta granskas under utrikesministeriets ledning möjligheterna att upprätta bilaterala arrangemang med länder med god vaccinationstäckning och stabilt sjukdomsläge, för att möjliggöra i synnerhet affärsresor. På detta sätt kan resor till och från dessa länder ordnas, om EU:s gemensamma beslut inte ger tillräckligt effektiva och snabba lösningar för att möjliggöra resande.

Specialarrangemangen och de lagstadgade hälsosäkerhetsåtgärderna i samband med resande kommer att fortsätta på grund av den globala pandemin, och kan avskaffas helt först när den globala pandemin har avtagit. De viktigaste lösningarna nu är bland annat det gemensamma europeiska reseintyget och möjligheterna att resa som det erbjuder samt den ökade vaccinationstäckningen både i Finland och i andra länder. Regeringen granskar också läget med tanke på Finlands försörjningsberedskap och tryggheten av utrikeshandeln, inklusive utlandskontakter och logistik.

5.2 Hälsosäkerheten vid gränserna

Det finns fortsättningsvis ett behov av att upprätthålla effektiv hälsosäkerhet i gränstrafiken tills smittorna från utlandet inte längre hotar epidemiläget i Finland. Hälsosäkerhetsåtgärderna vid gränserna är centrala. Insatserna för att förhindra att covid-19 smitta sprids av personer som anländer från utlandet är väsentliga för att hindra att viruset och virusvarianter sprids i Finland. En effektiv, ändamålsenlig och proportionerlig smittbekämpning i den gränsöverskridande trafiken är endast möjlig om myndigheterna och andra aktörer vid gränsövergångsställena samarbetar intensivt och beaktar de lokala förhållandena. Hälsovårdsmyndigheterna ansvarar för hälsosäkerhetsåtgärderna vid gränserna, och andra myndigheter, till exempel Gränsbevakningsväsendet, ger den handräckning som behövs för att utföra uppgiften. Genom dessa åtgärder kan vi stegvis frångå de nu gällande nödvändiga restriktionerna i gränstrafiken över de inre och yttre gränserna. Utöver de hälsosäkerhetsåtgärder som är i bruk utvecklar regeringen lagstiftningen (bland annat lagen om smittsamma sjukdomar) så att inresa kan möjliggöras på ett hälsosäkert sätt när trafikvolymen åter ökar.

Ändringarna av 16 § (obligatorisk hälsokontroll), 22 § (skyldigheter för den som har utsatts för smitta eller smittats) och 89 § (handräckning) i lagen om smittsamma sjukdomar trädde i kraft den 29 mars 2021. Bestämmelserna i 16 § har preciserats så att det tydligare framgår att regionförvaltningsverket kan förordna obligatoriska hälsokontroller. Beslutet kan gälla flera personer eller enskilda personer, och det krävs att kontrollerna är nödvändiga för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom. Ett beslut som omfattar flera personer kan till exempel vara aktuellt i den gränsöverskridande trafiken. I och med ändringarna i lagen om smittsamma sjukdomar har social- och hälsovårdsministeriet utarbetat en strategi där ministeriet bedömer att det i det nuvarande epidemiläget är nödvändigt att regionförvaltningsverken i enlighet med 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar fattar beslut om passagerare som anländer till Finland med beaktande av rekommendationerna från Institutet för hälsa och välfärd. Denna modell anses för närvarande fungera, men regeringen förbereder sig på de redan ökande trafikmängderna genom att vidareutveckla lagstiftningen.

I Finland bereds införandet av EU:s digitala gröna covidintyg (Digital Green Certificate) i enlighet med kommissionens utkast till förordning. Intyget visar att en person har vaccinerats mot covid-19-sjukdomen, fått ett negativt testresultat eller har tillfrisknat från covid-19-sjukdomen. I och med att intyget införs i Kanta-tjänsten går det att förena med EU:s gröna covidintyg. Den nationella beredningen framskrider stegvis så att finländarna kan få ett digitalt vaccinationsintyg i Kanta-tjänsten i maj 2021. I kommissionens förslag till förordning föreslås att det digitala covidintyget tas i bruk i juni 2021 fastän en del medlemsstater har meddelat att denna tidsplan är för snäv. I Finland är det realistiskt att intygets informationsinnehåll kan utarbetas under sommaren 2021 på det sätt som förordningsförslaget förutsätter. Läget i Finland och möjligheterna att gå vidare klarnar när kommissionens förordning fastställts. Regeringen behandlade den tekniska beredningen av vaccinationsintyget första gången i februari 2021 och konstaterade då att det ännu inte fastställs ett nationellt användningsändamål. Förmodan är ändå att det kommer att användas för resor. Enligt EU-kommissionens förordningsförslag är syftet med intyget att främja medlemsstaternas medborgares grundläggande fri- och rättigheter under pandemin. Införandet av intyget är förknippat med flera praktiska frågor som bör lösas så snart som möjligt, i första hand på EU-nivå.

Hälsosäkerhetsåtgärderna vid resor och inresa bör genomföras så, att de motsvarar ändringarna i antalet resor till följd av gränsbeslutet och den stegvisa avvecklingen av restriktionerna. Utöver hälsosäkerhetsåtgärderna enligt lagen om smittsamma sjukdomar, till exempel hälsoundersökningar och karantänbeslut, ska de möjligheter som EU:s digitala gröna intyg ger utnyttjas vid gränsen. Till exempel kunde uppgifterna i EU:s digitala gröna intyg beaktas som ett alternativ till obligatoriska eller frivilliga hälsokontroller.

6 Lindring av rekommendationerna

De riksomfattande rekommendationerna om distansarbete och munskydd som Institutet för hälsa och välfärd utfärdat är ännu i kraft, och båda rekommendationerna granskas i början av juni. Myndigheterna rekommenderar för närvarande distansarbete i så stor utsträckning som möjligt, både inom den offentliga och den privata sektorn. På arbetsplatserna ska man också satsa på arrangemang som minskar närkontakter och andra riskfaktorer. Användning av munskydd rekommenderas i hela landet för personer som fyllt 12 år. I epidemins accelerations- och samhällsspridningsfas gäller rekommendationen om munskydd grundskoleelever från sjätte klass, studerande vid skolor på andra stadiet och vid högskolor, alla arbetsplatser samt hobbyverksamhet och frivilligverksamhet inomhus, om flera personer vistas i samma rum.

Dessutom finns rekommendationer bland annat om ansvarsfullt beteende när du har symptom (testning och att stanna hemma), att hålla avstånd, god hand- och hosthygien, applikationen Coronablinkern och om att låta vaccinera sig (figur 4). Det blir motiverat att låta dessa rekommendationer först när epidemin avtar. En del av hygienanvisningarna kan bli bestående.

De riksomfattande rekommendationerna om distansarbete och munskydd ses över på nytt i augusti, eftersom det efter sommarledigheterna finns en risk att sjukdomen sprider sig bland den ovaccinerade befolkningen.

Figur 4. Ansvarsfullt beteende

Bilaga 1: Avvecklingen av restriktioner och rekommendationer samt gällande temporära författningar

1. Gradvis avveckling av åtgärder, restriktioner och rekommendationer

I följande tabeller presenteras uppskattningar av förutsättningarna för att avveckla och lindra de åtgärder, restriktioner och rekommendationer som gäller vid månadsskiftet april 2021. De uppskattade tidsplanerna är målsättningar, och det kan ske ändringar i dem. Dessutom är de förknippade med betydande osäkerhetsfaktorer. Lindringen och avvecklingen av restriktionerna beror på epidemiläget. Det är möjligt att restriktioner måste införas på nytt eller skärpas i något område om epidemiläget försämras.

De olika etapperna i avvecklingen av restriktionerna är i huvuddrag följande:

1. Undantagsförhållandena upphör: statsrådet fattar beslut om att undantagsförhållandena upphör (föredragning statsrådets kansli)

Regeringens helhetsbedömning utifrån den rådande lägesbilden är att epidemin kan hanteras med myndigheternas normala befogenheter.

Fullmakterna att utöva befogenheter enligt beredskapslagen slopas (upphävande av ibruktagnings- och tillämpningsförfordningar)

2. Regeringens förordnande att slopa indelningen i åtgärdsnivåer utifrån Institutet för hälsa och välfärds epidemiologiska utlåtande (social- och hälsovårdsministeriets framställning)

Följande riktgivande bedömningskriterier kan användas:

a. Epidemin har tydligt avtagit i hela landet under tre veckors tid

b. Vaccinationstäckningen för personer över 70 år och för riskgrupper bedöms vara tillräckligt omfattande.

c. Det finns inte information om att virusvarianter som har okända egenskaper eller som väsentligt försämrar det skydd som vaccinerna ger skulle försvåra helhetsbedömningen av epidemiläget.

3. Man återgår till det regionala beslutsfattande som utgår från epidemins faser

Nationella anvisningar, regionala bedömningar, en genomförbar helhet av avvecklingsåtgärder, smidig testning, kontinuerlig uppföljning av epidemiläget, uppföljning med två veckors intervall efter avvecklingsåtgärderna

4. De regionala restriktionerna upphör stegvis

De behöriga myndigheterna i varje region fattar beslut i enlighet med lagen om smittsamma sjukdomar och övrig lagstiftning.

De åtgärder, rekommendationer och restriktioner som ska bedömas presenteras som tre helheter enligt följande:

1. Riksomfattande åtgärder och restriktioner
2. Åtgärder och restriktioner som fastställs regionalt
3. Rekommendationer och god praxis

1.1 Riksomfattande restriktioner och åtgärder

Nuläge för restriktionen	Ändring, lindring eller avveckling av restriktionen	Kommentarer
1.1.1 Undantagsförhållanden		
Stängning av förplågnadsrörelsers lokaler	Lag 257/2021, i kraft till den 18 april 2021, statsrådets förordning (regionerna) 258/2021, i kraft till den 18 april 2021. Bedömning i enlighet med lagen	Undantagslag enligt 23 § i grundlagen
Befogenhet att styra privata eller offentliga enheter för social- eller hälsovårdstjänster	Enligt 11 § 1 mom. i beredskapslagen ska den gällande ibruktagnings- eller förlängningsförordningen upphävas när undantagsförhållandena är över. Om förutsättningar för tillämpning av någon bestämmelse i II avdelningen inte längre finns, ska ibruktagnings- eller förlängningsförordningen enligt 11 § 2 mom. i beredskapslagen ändras på motsvarande sätt. Statsrådet följer noggrant upp att tillämpningsvillkoren för beredskapslagen och de fullmakter som ges i den uppfylls samt eventuella problem som uppdagas i samband med tillämpningen. Statsrådets förordning om ibruktagning av befogenheter i enlighet med 86 och 88 § i beredskapslagen (187/2021) är i kraft 11.3–30.4.2021.	Beredskapslagen, 86 § (SHM, regionförvaltningsverken)
Kommunen kan avstå från iakttagandet av i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) föreskrivna tidsfrister vid ordnande av icke brådskande vård.	Se ovan. Statsrådets förordning om ibruktagning av befogenheter i enlighet med 86 och 88 § i beredskapslagen (187/2021) är i kraft 11.3–30.4.2021. Tillämpningsförordningen är i kraft 18.3–30.4.2021. Den tillämpas endast inom området för Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt. Befogenheten har begränsats till att gälla endast den specialiserade sjukvården och den specialiserade sjukvård som ges i samband med primärvården.	Beredskapslagen, 88 §

Nuläge för restriktionen	Ändring, lindring eller avveckling av restriktionen	Bedömning/Mål	Kommentarer
1.1.2 Övriga restriktioner			
Temporär begränsning av förplägnadsrörelsers verksamhet	Lag 165/2021, i kraft till den 30 juni 2021. Statsrådets förordning 166/2021, i kraft 1.3–30.6.2021	Kontinuerlig översyn av förordningens bestämmelser, behovet av att förlänga giltighetstiden för lagen bedöms i april Mål: I juni tillämpas reglering som motsvarar läget sommaren 2020	Lagen om smittsamma sjukdomar, 58 a-b §
Tillfälligt återinförande av in- och utresekontroll vid de inre gränserna och tillfällig stängning av gränsövergångsställen och begränsning av trafiken vid de yttre gränserna	Bedömning varje vecka utifrån hälsomyndigheternas sakkunniguppgifter.	Kontinuerlig bedömning med beaktande av epidemiläget i grannländerna och det globala pandemiläget Mål: I maj arbetsresor inom EU-området, i juni upphör gränskontrollen vid de inre gränserna, i augusti tillåts (eventuellt, i överensstämmelse med EU:s riktlinjer) arbetsresor från tredjeländer	Statsrådets beslut Gränsbevakningslagen, 15 och 16 §
Tillämpning av 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar vid gränsövergångsställen i situationer där regionförvaltningsverket har fattat beslut om obligatorisk hälsokontroll	Bedömning enligt epidemiläget med beaktande av EU-regleringen. I samband med att gränskontrollerna vid de inre gränserna lindras eller slopas helt bedöms det huruvida de åtgärder som säkerställer hälsosäkerheten är tillräckliga samt eventuella behov att ändra dem. Samordnas med processerna för EU:s digitala gröna intyg	Kontinuerlig bedömning Mål: Den nuvarande verksamhetsmodellen tillämpas åtminstone till september, och efter det kräver den ökade passagerartrafiken fortfarande tillräckliga hälsosäkerhetsåtgärder vid gränserna.	Verksamhetsmodell för tillämpningen av 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar vid gränsövergångsställen

1.2 Regionala åtgärder och restriktioner

Nuläge för åtgärden eller restriktionen	Ändring, lindring eller avveckling av åtgärden eller restriktionen	Bedömning/Mål	Kommentarer
1.2.1 Utrymmen, möten, evenemang och sammankomster			
<p>Temporär begränsning av användning av utrymmen eller stängning av utrymmen</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Temporär stängning av utrymmen med hög smittorisk för kunder och deltagare – Begränsning av användningen av offentliga lokaler – Begränsning av användningen av privata utrymmen – Rekommendationer om begränsning av användningen av och stängning av lokaler och utrymmen <p>Tillämpning: basnivå, accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen</p> <ul style="list-style-type: none"> – gradvis avveckling <p>Ändring av lagen om smittsamma sjukdomar 147/2021, i kraft till den 30 juni 2021.</p>	<p>Kontinuerlig bedömning, i april–maj bedöms behovet av att förlänga giltighetstiden för bestämmelserna och i början av juni görs en helhetsbedömning.</p> <p>Mål: I maj slopas åtgärdsnivåerna och i enlighet med rekommendationerna i handlingsplanen för hybridstrategin öppnas offentliga och privata lokaler och utrymmen i områden på basnivå och i accelerationsfasen med iakttagande av säkerhetsavstånd. I områden som befinner sig i samhällsspridningsfasen är lokaler och utrymmen med hög smittrisk fortfarande stängda genom beslut eller rekommendationer. Lokaler och utrymmen som används av barn, unga och specialgrupper prioriteras.</p> <p>I juni befinner sig merparten av områdena på basnivå eller i accelerationsfasen, dvs. begränsningarna gäller</p>	<p>Lagen om smittsamma sjukdomar, 58, 58 d och 58 g §</p> <p>(regionförvaltningsverken, kommunerna)</p> <p>I fråga om sådana offentliga tillställningar som avses i avsnittet om ordnande av offentliga tillställningar på ett tryggt sätt gäller följande punkt i tabellen.</p>

Nuläge för åtgärden eller restriktionen	Ändring, lindring eller avveckling av åtgärden eller restriktionen	Bedömning/Mål	Kommentarer
		endast skyldighet att iaktta säkerhetsavstånd som anpassats till den egna verksamheten.	
Begränsningar och rekommendationer i anslutning till sammankomster	Tillämpning: basnivån, accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen – gradvis avveckling	Kontinuerlig bedömning, helhetsbedömning i månadsskiftet april–maj och i början av juni Mål: I juni tio personer även i områden som befinner sig i samhällsspridningsfasen, i juli sammankomster utomhus utan begränsningar i antalet personer, sammankomster inomhus med begränsningar i antalet personer, tidigast i augusti hävning av begränsningar som gäller sammankomster inomhus	Lagen om smittsamma sjukdomar, 58 § (regionförvaltningsverken, kommunerna)
Begränsningar och rekommendationer som gäller ordnandet av evenemang och tillställningar	Tillämpning: basnivån, accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen – gradvis avveckling	Kontinuerlig bedömning, helhetsbedömning i månadsskiftet april–maj och i början av juni Mål: Efter att åtgärdsnivåerna slopats, utifrån den regionala myndighetens beslut och i enlighet med steg 1 i det schema som en arbetsgrupp vid undervisnings- och kulturministeriet gjort upp, tidigast i maj Steg 2 i UKM: s arbetsgrupps schema, tidigast i maj-juni	Lagen om smittsamma sjukdomar, 6, 9, 58 och 58 c § (hygien, avstånd) (regionförvaltningsverket, kommunen, arrangören)

Nuläge för åtgärden eller restriktionen	Ändring, lindring eller avveckling av åtgärden eller restriktionen	Bedömning/Mål	Kommentarer
		Slopande av begränsningarna för allmänheten enligt det epidemiologiska läget, tidigast i juli	
Stängning av bibliotek och museer	Öppnande av bibliotek och museer Tillämpning: basnivån, accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen	Bedömning i månadsskiftet april–maj och i början av juni Mål: Öppnande av lokaler i maj med begränsningar	
1.2.2 Persontrafik, transportmedel			
Åtgärder som gäller persontrafiken Temporär begränsning av antalet passagerare i transportmedel Trafikidkarnas egna begränsningar och rekommendationer	Tillämpning: basnivån, accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen – gradvis avveckling Ändring av lagen om smittsamma sjukdomar 147/2021, i kraft till den 30 juni 2021	Kontinuerlig bedömning, helhetsbedömning i månadsskiftet april–maj och i början av juni Mål: I maj hävs åtminstone begränsningarna av antalet passagerare	Lagen om smittsamma sjukdomar, 58 e § (hygien, avstånd) Lagen om smittsamma sjukdomar, 58 f § (Transport- och kommunikationsverket) Institutet för hälsa och välfärds anvisning/rekommendation

Nuläge för åtgärden eller restriktionen	Ändring, lindring eller avveckling av åtgärden eller restriktionen	Bedömning/Mål	Kommentarer
1.2.3 Hobbyverksamhet i grupp			
Avbrytande eller begränsning av hobbyverksamhet i grupp för unga (födda 2002–2007) (inkl. grundläggande konstundervisning)	<ul style="list-style-type: none"> – Möjliggörande av hobbyverksamhet i grupp för barn och unga utomhus – Möjliggörande av hobbyverksamhet i grupp för barn och unga inomhus <p>Tillämpning: basnivån, accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen</p> <ul style="list-style-type: none"> – gradvis avveckling <p>Regionförvaltningsverken och kommunerna kan bestämma om regionala och lokala begränsningar och rekommendationer för hobbyverksamhet i grupp när det är nödvändigt för att förhindra att epidemin sprids.</p>	<p>Mål: I april-maj öppnas hobbyverksamhet i grupp utomhus, i början av juni tävlings- och fritidsevenemang samt sommarläger för unga utomhus</p> <p>Under juni sådan hobbyverksamhet inomhus där det inte uppstår närkontakter</p> <p>I början av juli tävlingar och evenemang inomhus samt sådan hobbyverksamhet inomhus som inbegriper kontakter</p>	Regleringen av hobbyverksamheten sker via de aktörer som disponerar över utrymmena (kommuner) och med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar (regionförvaltningsverken)
Avbrytande eller begränsning av hobbyverksamhet i grupp för vuxna (inkl. grundläggande konstundervisning)	<ul style="list-style-type: none"> – Möjliggörande av hobbyverksamhet i grupp för vuxna med begränsningar (hobbyverksamhet med hög smittorisk inomhus) när området inte längre befinner sig i fasen med samhällsspridning. – Hobbyverksamhet i grupp för vuxna med undvikande av närkontakter när området återgått till basnivån. <p>Tillämpning: basnivån, accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen</p> <ul style="list-style-type: none"> – gradvis avveckling <p>Regionförvaltningsverken och kommunerna kan bestämma om regionala och lokala begränsningar</p>	<p>Helhetsbedömning i månadsskiftet april-maj och i början av juni</p> <p>Mål: I slutet av maj eller i juni hobbyverksamhet i grupp utomhus, i juni-juli tävlings- och fritidsevenemang utomhus, tidigast i augusti hobbyverksamhet i grupp inomhus</p>	Regleringen av hobbyverksamheten sker via de aktörer som disponerar över utrymmena (kommuner) och med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar (regionförvaltningsverken)

Nuläge för åtgärden eller restriktionen	Ändring, lindring eller avveckling av åtgärden eller restriktionen	Bedömning/Mål	Kommentarer
	och rekommendationer för hobbyverksamhet i grupp när det är nödvändigt för att förhindra att epidemin sprids.		
1.2.4 Undervisning och utbildning			
Distansundervisning på grundstadiet (högstadiet)	– Övergång till närundervisning Kommunerna och utbildningsanordnarna kan lokalt besluta om övergång till distansundervisning när det är nödvändigt för att förhindra att epidemin sprids.	Omedelbart när epidemiläget tillåter det på basis av områdets bedömning	Lagen om smittsamma sjukdomar/utrymmen (regionförvaltningsverket eller kommunen) Lagen om grundläggande utbildning (kommunen eller utbildningsanordnaren)
Distansundervisning på andra stadiet	– Övergång till närundervisning Utbildningsanordnarna kan lokalt besluta om övergång till distansundervisning när det är nödvändigt för att förhindra att epidemin sprids.	Omedelbart när epidemiläget tillåter det på basis av områdets bedömning	Lagen om smittsamma sjukdomar/utrymmen (regionförvaltningsverket eller kommunen) Gymnasielagen och lagen om yrkesutbildning (utbildningsanordnarna)
Distansundervisning på högre nivå	– Övergång till närundervisning Högskolorna kan lokalt besluta om övergång till distansundervisning när det är nödvändigt för att förhindra att epidemin sprids.	Omedelbart när epidemiläget tillåter det på basis av områdets bedömning.	Lagen om smittsamma sjukdomar/utrymmen (regionförvaltningsverket eller kommunen) Universitetslagen och yrkeshögskolelagen (högskolorna)

Nuläge för åtgärden eller restriktionen	Ändring, lindring eller avveckling av åtgärden eller restriktionen	Bedömning/Mål	Kommentarer
Fritt bildningsarbete och grundläggande utbildning för vuxna	<p>– Övergång till närundervisning</p> <p>Kommunerna och utbildningsanordnarna kan lokalt besluta om övergång till distansundervisning när det är nödvändigt för att förhindra att epidemin sprids.</p>	Omedelbart när epidemiläget tillåter det på basis av områdets bedömning.	<p>Lagen om smittsamma sjukdomar/utrymmen (regionförvaltningsverket eller kommunen)</p> <p>Lagen om fritt bildningsarbete (huvudmännen för läroanstalter)</p>
Fritt bildningsarbete och grundläggande utbildning för vuxna	<p>Övergång till närundervisning</p> <p>Kommunerna och utbildningsanordnarna kan lokalt besluta om övergång till distansundervisning när det är nödvändigt för att förhindra att epidemin sprids.</p>	Omedelbart när epidemiläget tillåter det på basis av områdets bedömning	<p>Lagen om smittsamma sjukdomar, 58 § (regionförvaltningsverken eller kommunerna)</p> <p>Lagen om fritt bildningsarbete (huvudmännen för läroanstalter)</p>

1.3 Rekommendationer och god praxis

Nuläge för åtgärden eller restriktionen	Ändring, lindring eller avveckling av åtgärden eller restriktionen	Bedömning/Mål	Kommentarer
Riksomfattande rekommendation om distansarbete	Bedömning enligt epidemiläget i början av juni, ny bedömning vid behov i augusti	Enligt epidemiläget	<p>Senaste bedömning den 23 december 2020 (finansministeriet och social- och hälsovårdsministeriet), bedöms senast den 30 juni</p>

Nuläge för åtgärden eller restriktionen	Ändring, lindring eller avveckling av åtgärden eller restriktionen	Bedömning/ Mål	Kommentarer
Rekommendation för medborgare om användning av munskydd	Bedömning enligt epidemiläget i början av juni, ny bedömning vid behov i augusti	Enligt epidemiläget	Institutet för hälsa och välfärd
Skydd av riskgrupper	Det är nödvändigt att fortsätta rekommendationen tills vidare	Fortsätter tills vidare	Institutet för hälsa och välfärds anvisning (kommunerna)
Rekommendation om avbrytande av kortvarigt studerandeutbyte	Bedömning enligt epidemiläget i månadsskiftet april–maj	Enligt epidemiläget	Institutet för hälsa och välfärd
Rekommendationer om resor – Regeringens rekommendation "undvik resor till utlandet som inte är nödvändiga" – Institutet för hälsa och välfärds rekommendation gällande vissa länder "Undvik alla resor"	Lindring av regeringens riktlinjer (t.ex. "Iaktta särskild försiktighet på grund av pandemin"), och efter det utrikesministeriets landsspecifika resemeddelanden i samarbete med hälsovårdsmyndigheterna (Institutet för hälsa och välfärd), då konsekvenserna av hur epidemiläget i olika länder påverkar resesäkerheten och turismen bättre kan beaktas.	Enligt det globala epidemiläget	Utrikesministeriet, Institutet för hälsa och välfärd
Rådgivning och handledning för arbetsplatserna	Effektiviserad rådgivning och handledning om hälsofarliga verksamhetsmodeller fortsätter.	Permanent verksamhet	Arbetshälsoinstitutet, ansvarsområdet för arbetarskyddet
Undvikande av närkontakter och iakttagande av säkerhetsavstånd	Det är nödvändigt att fortsätta rekommendationen tills vidare	Fortsätter tills vidare	
Effektivt iakttagande av god hand- och hosthygien	Det är nödvändigt att fortsätta rekommendationen tills vidare	Fortsätter tills vidare	
Applikationen Coronablinkern för effektivare brytande av smittkedjorna	Applikationen är i bruk till den 30 december 2021 om epidemiläget kräver det	I bruk tills vidare	Den lag som möjliggör användningen är i kraft

Nuläge för åtgärden eller restriktionen	Ändring, lindring eller avveckling av åtgärden eller restriktionen	Bedömning/ Mål	Kommentarer
			till den 31 december 2021.
Coronatestning med låg tröskel	Det är nödvändigt att fortsätta rekommendationen tills vidare	Fortsätter tills vidare	
Stängning av offentliga lokaler	Bedömning enligt epidemiläget	Kontinuerlig bedömning, helhetsbedömning i månadsskiftet april–maj och i början av juni	Regionala och lokala rekommendationer samt statliga (finansministeriet) och kommunala beslut

2. Gällande temporära bestämmelser

Gällande bestämmelser

Läget den 15 april 2021

18.4.2021	Arbets- och näringsministeriet: Stängning av förplägnadsrörelsers lokaler
30.4.2021	Finansministeriet: Mervärdesskattfrihet för varor som används för att förhindra, testa och behandla smitta av covid-19 Kommunikationsministeriet: Temporära ändringar gällande vissa transporter (L 406-408)
31.5.2021	Finansministeriet: Elektroniska förfaranden i kommunens beslutsfattande (elektroniska sammanträden)

**Gällande
bestämmelser**

Läget den 15 april 2021

30.6.2021	<p>Justitieministeriet: Undantag i aktiebolagslagen, lagen om bostadsaktiebolag, lagen om andelslag, föreningslagen och vissa andra lagar om sammanslutningar</p> <p>Arbets- och näringsministeriet: Rätt till arbetsmarknadsstöd för företagare</p> <p>Justitieministeriet: Begränsning av maximibeloppet för indrivningskostnader för andra fordringar än konsumentfordringar</p> <p>Kommunikationsministeriet: Ändringarna i lagen om transportservice</p> <p>Kommunikationsministeriet: Temporära ändringar i lagen om transportservice, lotsningslagen och lagen om fartygspersonal</p> <p>Kommunikationsministeriet: Ändringar i lotsningslagen och lotsningsförordningen (Lagarna 199/2021 och 121/2021)</p> <p>Kommunikationsministeriet: Uppskov med betalningen av tillsynsavgifter för flygtrafiken</p> <p>Social- och hälsovårdsministeriet: Temporära nödvändiga begränsningar som gäller förplägnadsrörelser</p> <p>Social- och hälsovårdsministeriet: Temporära hygienkrav, begränsningar i användningen av och stängning av lokaler samt begränsningar i antalet passagerare i transportmedel enligt lagen om smittsamma sjukdomar</p> <p>Social- och hälsovårdsministeriet: Ändringar i utkomstskyddet för arbetslösa (jämkning av arbetslöshetsförmåner, utvidgning av förfarandet med förskottsbetalning, höjning av det skyddade beloppet, rörlighetsunderstöd)</p> <p>Jord- och skogsbruksministeriet: Förfaranden vid ordnande av stämmor och möten inom delägarlag i enlighet med lagen om samfällda skogar och lagen om samfälligheter och av vissa stämmor och möten i enlighet med renskötsellagen samt förfaranden vid ordnande av förrättningsammansåttnaden i enlighet med fastighetsbildningslagen</p>
31.7.2021	<p>Undervisnings- och kulturministeriet: Exceptionella arrangemang inom den grundläggande utbildningen</p> <p>Undervisnings- och kulturministeriet: Temporära ändringar av universitetslagen, yrkeshögskolelagen och lagen om yrkesutbildning</p> <p>Undervisnings- och kulturministeriet: Lagen om studiestöd och lagen om stöd för skolresor</p> <p>Jord- och skogsbruksministeriet: Temporära ändringar av jaktlagen (L 1304/2020)</p>
30.9.2021	<p>Justitieministeriet: Ändringar av konkurslagen</p> <p>Justitieministeriet: Räntetaket för konsumentkrediter och förbud mot direktmarknadsföring av krediter</p>

**Gällande
bestämmelser****Läget den 15 april 2021**

31.12.2021	Justitieministeriet: Lindring och begränsning av utredningsförfarandet och uppskov med verkställigheten Arbets- och näringsministeriet: Ändring av maximitiden för startpeng Arbets- och näringsministeriet: Rätten till utkomstskydd för arbetslösa för permitterade Kommunikationsministeriet: Fortsatt halvering av farledsavgifterna Social- och hälsovårdsministeriet: Mobilapplikationen Coronablinkern Social- och hälsovårdsministeriet: Arbetslöshetskassornas verksamhetsförutsättningar (L 723/2020) Social- och hälsovårdsministeriet: Ersättningstaxan för coronavirusundersökningar Jord- och skogsbruksministeriet: Ändringar av lagen om fiske (L 3030/2020) Finansministeriet: Uppskov med övergången till ESEF-rapportering för börsbolag
31.3.2022	Kommunikationsministeriet: Temporär skrotningspremie för personbilar Arbets- och näringsministeriet: Studier som leder till högskoleexamen som arbetskraftsutbildning
31.12.2022	Arbets- och näringsministeriet: Tillhandahållande av kombinerade resetjänster

3. Beskrivning av epidemilägets faser

Basnivån – epidemin växer inte

Låg incidens, kontrollerbara smittkedjor, enskilda nya fall eller hos personer redan i karantän

Hybridstrategins åtgärder

Hygienåtgärder, iakttagande av säkerhetsavstånd

Bryta smittkedjor enligt testa, spåra, vårda och isolera-strategin:

- Ökad testningskapacitet och smidigare processer
- Ibruktagande av applikationen Coronablinkern
- Riskbaserad kommunikation, testning och karantänbeslut (jfr. flygplatser)

- Rekommendation om munskydd för medborgarna (nivå 1) enligt myndighetsprövning för områden med förekomst av smittfall i minst två på varandra följande veckor.
- Riktade riksomfattande och regionala infokampanjer (Lex. Coronablinkern)
- Resebegränsningar
- Materiell beredskap (anskaffningar)
- Myndighetsåtgärder enligt lagen om smittsamma sjukdomar

Accelerationsfasen – epidemins tillväxt börjar accelerera

Den regionala incidensen av smittfall har ökat, flera lokala och regionala smittkedjor

Kriterier som kan användas i bedömningen av epidemiläget:

- Antalet smittfall per 7 dygn i storleksklassen 10-15/100 000 invånare eller per 14 dygn överstiger inte 25/100 000
- Andelen positiva test > 1 %
- Massexponering förekommer
- Smittkällorna kan huvudsakligen spåras och smittkedjorna brytas
- Man klarar av att svara på behovet av sjukhusvård utan specialåtgärder

Hybridstrategins tilläggsåtgärder:

- Ökning av testkapaciteten för att identifiera indexfall och smittade personer utan symptom
- Ökade smittspåringsresurser
- Regional rekommendation om distansarbete och munskydd
- Lokala och regionala infokampanjer
- Proaktiva och tillräckligt omfattande lokala och regionala begränsningsåtgärder, omedelbar testning, snabb spårning som vid behov riktas till situationer med hög risk för exponering samt karantänåtgärder som massexponeringar förutsätter är i nyckelposition.

Samhällsspridningsfasen – epidemins tillväxt ökar ytterligare

Epidemins tillväxt ökar ytterligare, regional eller mer omfattande spridning av fall bland befolkningen, spårningen försvåras

Kriterier som kan användas som hjälp i bedömningen av samhällsspridningen:

- Antalet smittfall per 7 dygn i storleksklassen >15/100 000 eller per 14 dygn >25/100 000 i minst två på varandra följande veckor
- Andelen positiva test >2 %
- Under hälften av smittkällorna kan spåras
- Behovet av sjukhusvård ökar och antalet nya intensivvårdperioder förutspås börja öka

Hybridstrategins tilläggsåtgärder

- Maximala regionala rekommendationer och begränsningar tas omedelbart i bruk
- Rekommendation om distansarbete och munskydd (omfattande)

Om situationen utvidgas och/eller inte kan kontrolleras genom regionala åtgärder:

- Riksomfattande begränsningar och rekommendationer; kommunikationskampanj; frigörande av materiallager; beredskap på ökad vårdkapacitet i hela landet; i sista hand undantagstillstånd och beredskapslag

Källor

Europeiska kommissionen, *Communivation from the Commission to the European Parliament, the Europea Council and the Council: A Common path to safe and susyained re-opening*, 17.3.2021, COM(2021) 129 final. [hhttps://ec.europa.eu/info/sites/info/files/en_safe_sustained_reop_comm129final.pdf](https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/en_safe_sustained_reop_comm129final.pdf)

ECDC, *Introducing a coherent European framework for tuning COVID-19 response measures*, Technical report, 17.3.2021. <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/coherent-european-framework-tuning-covid-19-response-measures>

iloom Oy, Tulosraportti. Otakantaa.fi -foorumin avoimet tekstikommentit koronarajoitusten purkamiseen. 19.4.2021. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021042111138>

Kantar TNS, Koronarajoitteiden purkaminen. Huhtikuu 2021. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021042111138>

Undervisnings- och kulturministeriet, förslag av arbetsgrupp 21.12.2021: *Principer för säkra evenemangsarrangemang under coronaepidemin*, utarbetade av arbetsgruppen för säkra evenemang (på finska). https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/357f8713-8741-49d5-8946-fc19dcfa0a45/2faf671a-ce6c-49a1-8f45-4c479fd83280/MUIS-TIO_20201221120022.PDF

Social- och hälsovårdsministeriets brev *Begränsningsåtgärder för att förhindra spridning av nya virusvarianter och av epidemin – övergång till nivå två*, 1.3.2021.

Social- och hälsovårdsministeriet, *Handlingsplan för genomförande av hybridstrategin för hantering av covid-19-epidemin under januari–maj 2021*, Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2021:4. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-8471-4>

Social- och hälsovårdsministeriet, *Komplettering av handlingsplanen för hybridstrategin 1/2021: Åtgärder för att förhindra att epidemin accelererar snabbt och att nya smittsammare virusvarianter sprider sig*, Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 2021:12. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-8674-9>

Statsrådet, Riktlinjer för en kontrollerad avveckling av de restriktioner och rekommendationer som införts till följd av covid-19-epidemin Utkast till regeringens promemoria 9.4.2021 Statsrådets publikationer 2021:30. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-725-6>

Statsrådet, *Covid-19-epidemins utveckling i Finland. Scenarier på kort sikt i syfte att skapa beredskap*. Statsrådets publikationer 2021:10. (på finska)
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-800-0>

Statsrådet, *Covid-19-epidemin och dess konsekvenser i Finland. Scenarier på medellång sikt*. Statsrådets publikationer 2021:41. (på finska)
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-634-1>

Statsrådets kansli, *Statsrådets helhetsbedömning av covid-19-åtgärdernas konsekvenser: Sammanställning av ministeriernas konsekvensbedömningar 25.9.2020. 10/2020*. (på finska) <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020110589373>

SNELLMANSGATAN 1 A, HELSINGFORS
PB 23, 00023 STATSRÅDET
valtioneuvosto.fi/sv/
julkaisut.valtioneuvosto.fi

ISBN: 978-952-383-698-3 PDF

ISSN: 2490-0966 PDF